

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๗/๒๕๕๓

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง นายเนวิน ชิดชอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คัดค้านว่ามติของพรรคเอกภาพที่ให้พ้นจากสมาชิกพรรคมีลักษณะตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ

นายเนวิน ชิดชอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ ยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ ว่า พรรคเอกภาพได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้ร้องพ้นจากสมาชิกภาพของพรรคเอกภาพ เพราะผู้ร้องไม่ปฏิบัติตามมติพรรคในการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ เนื่องจากผู้ร้องไปดำเนินการทางการเมืองกับพรรคชาติไทย โดยผู้ร้องไม่มีโอกาสชี้แจงต่อที่ประชุม เพราะไม่มีหนังสือเชิญให้เข้าประชุม หรือเชิญให้ชี้แจงต่อคณะกรรมการบริหารพรรค การประชุมดังกล่าวมีกรรมการบริหารพรรคเข้าร่วมประชุม ๑๖ คน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคเข้าประชุม ๓ คน รวมผู้เข้าประชุม ๑๙ คน จากจำนวนที่มีทั้งหมด ๒๖ คน และได้ลงมติลับการลงมติได้มีจำนวน ๓ ใน ๔ ของคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเอกภาพทั้งหมด มติดังกล่าวขัดต่อข้อบังคับของพรรคเอกภาพ ข้อ ๑๗ ข้อ ๑๘ ข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๒ และเข้าลักษณะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ วรรคสาม จึงไม่มีผลที่จะทำให้ผู้ร้องขาดจากสมาชิกภาพของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๑๑๘ (๘) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ (๘) และมาตรา ๔๗ จึงรับคำร้องไว้ดำเนินการและให้คู่กรณีชี้แจงข้อเท็จจริงต่อศาล

ผู้ร้องยื่นคำชี้แจงสรุปว่า ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกพรรคเอกภาพ ผู้ร้องไม่เคยกระทำการให้เป็นที่เสื่อมเสียต่อพรรคเอกภาพ ผู้ร้องมีเจตจำนงที่จะแก้ไขปัญหาพื้นฐานของเกษตรกร เพื่อให้สามารถดำรงชีพได้อย่างเหมาะสมอันเป็นพื้นฐานที่มั่นคงต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม จำต้องพิสูจน์ให้ประชาชนได้เห็นแนวความคิดดังกล่าวให้เป็นผลสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ผู้ร้องตั้งใจสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามพรรคชาติไทย แต่ในขณะนี้ผู้ร้องเป็นสมาชิกพรรคเอกภาพ จึงมิได้สมัครเป็นสมาชิกพรรคชาติไทย คงปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคเอกภาพ จนกว่าจะสิ้นสุดวาระของสภาผู้แทนราษฎรชุดปัจจุบัน หลังจากผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ

พิจารณาวินิจฉัย พรรคเอกภาพได้มีการประชุมอีกครั้งเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ โดยมี การลงมติด้วยคะแนน ๒๐ ต่อ ๒ ให้ผู้ร้องพ้นจากสมาชิกภาพของพรรคเอกภาพ ผู้ร้องเห็นว่า มติครั้งใหม่ ไม่ถูกต้องตามข้อบังคับพรรค เนื่องจากมิได้ดำเนินการตามข้อ ๑๗ ข้อ ๑๘ ข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ และผู้ร้องได้ยื่นหนังสือลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๓ ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคเอกภาพ เพื่อเข้าเป็นสมาชิกพรรคชาติไทย ในการเลือกตั้งทั่วไปที่จะมีขึ้นภายหลังจากสิ้นสุดวาระสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรชุดปัจจุบัน

พรรคเอกภาพ โดย นายไชยยศ สะสมทรัพย์ หัวหน้าพรรค ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงว่า มติพรรค ดังกล่าวยังมีได้มีความครบถ้วนสมบูรณ์อย่างเป็นทางการแต่อย่างใด เพราะพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๒ วรรคสี่ บัญญัติให้หัวหน้าพรรคส่ง รายงานหรือเอกสารเกี่ยวกับการมีมติดังกล่าวไปยังประธานรัฐสภา และนายทะเบียนพรรคการเมือง ซึ่งพรรคเอกภาพยังมีได้ดำเนินการเพราะพรรคทราบดีว่า มติข้างต้นเป็นจุดเริ่มต้นเท่านั้น

เห็นว่า เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงจากคำชี้แจงของหัวหน้าพรรคเอกภาพว่า มติพรรคเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ ที่ให้ผู้ร้องพ้นจากสมาชิกภาพของพรรคเอกภาพยังมีได้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ อย่างเป็นทางการเพราะพรรคทราบดีว่า มติดังกล่าวเป็นจุดเริ่มต้นเท่านั้น การที่ผู้ถูกร้องยอมรับความ ไม่สมบูรณ์ของมติพรรคโดยมิได้กล่าวถึงมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ จึงยังถือไม่ได้ว่า พรรคเอกภาพมีมติให้ผู้ร้องพ้นจากสมาชิกพรรค อันจะเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรผู้ร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ (๘) ประกอบกับได้มีพระราชกฤษฎีกายุบ สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ แล้ว สถานะการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ร้องจึงสิ้นสุดลงเพราะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ (๑) จึงไม่มีประเด็นให้ต้องวินิจฉัยว่า มติของพรรคเอกภาพเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ มีลักษณะที่ขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือขัด หรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ วรรคสาม หรือไม่

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ